

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

YÜKSEK FEN KURULU GÖRÜŞÜ

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün (Teknik İşler Dairesi Başkanlığı) 22/11/2022 tarihli ve E-935180 sayılı ve 29/11/2022 tarihli ve E-942367 sayılı yazıları ve eklerinde özetle; adı geçen idare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre 23/09/2022 tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre 19/10/2022 tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "*Güvercinlik Ek Tesislerine Haşhaş AR-GE Laboratuvarı Kurulması İş*"nde; işin yürütülmesi sırasında bazı imalatların sözleşme bedeline dâhil olup olmadığı hususunda idarede oluşan tereddüt üzerine Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konular, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, konulara ilişkin olarak taraflar arasında gelişen süreç aşağıda özetlenmiştir.

İşin yer tesliminin 24/10/2022 tarihinde yapıldığı, süresinin 45 gün olduğu, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresinde belirli bir süre öngörülmediği, buna göre işin bitim tarihinin 07/12/2022 olduğu,

Tereddüde konu imalatlara ilişkin yüklenici 26/10/2022 tarihli dilekçesi ile taleplerini idaresine iletmış olup, idaresinin 04/11/2022 tarihli ve E-19539 sayılı yazı ile yüklenicinin taleplerinin uygun görülmediğinin belirtmesi üzerine, Yüklenici, 08/11/2022 tarihli dilekçesiyle, idaresince uygun görülmeyen 26/10/2022 tarihli dilekçesindeki talepleri hakkında Başkanlığımızdan görüş alınmasını talep ettiği,

Söz konusu dilekçesinde; laboratuvar tavanına alüminyum malzemeden clip-in metal asma tavan yapılması, çeker ocaklara baca bağlantısı ile laboratuvar holüne 1 adet el yıkama lavabosu, 4 adet personel giyinme dolabı, tek kullanımlık önlükler ile temiz kirli galoşların konulacağı camlı dolap imalatının proje, mahal listesi ve ilerleme yüzdelerinde gösterilmediğinden sözleşme bedeline dâhil olmadığı, yaptırılması halinde iş artışı kapsamında bedelinin ödenmesi gerektiği, kapıların ise proje, mahal listesi, ilerleme yüzdeleri ve teknik şartnamede birbirinden farklı ölçülerde gösterildiği, imalatın uygulama projesine göre yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Buna karşılık idarenin; laboratuvar tavanı için alüminyum malzemeden clip-in asma tavan yapılması imalatının projede gösterilmediği, ancak teknik şartnamenin 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının 4 üncü bendinde detaylarıyla birlikte açıklandığı, yaklaşık maliyet hesabında dikkate alındığı, diğer taraftan, el yıkama lavabosu ve tek kullanımlık önlükler ile kirli galoşların koyulacağı camlı dolap (vestiyer) projede yer almakla birlikte, el yıkama lavabosu ve tek kullanımlık önlükler ile kirli galoşların koyulacağı camlı dolap (vestiyer), 4 adet personel giyinme dolabı, duvara monteli 1 adet boy aynası imalatının Teknik Şartnamenin 3 üncü maddesi 1 inci fıkrasının 3 üncü bendinde laboratuvar "*Giriş Holü*" alt başlığı altında yapım şartları ve miktarlarının açıkça belirtildiği, işe ait sözleşmenin 8 inci maddesi gereği ihale dokümanının (*Proje, Mahal Listesi, Teknik Şartname vb.*) bir bütün olduğu idareyi ve yükleniciyi bağladığı hususları birlikte dikkate alındığında bahse konu bu imalatların sözleşme bedeline dâhil olduğu,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

Çeker ocakların konumlarının projede gösterildiği, baca sisteminin özel olarak tasarlanacağını teknik şartnamenin 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında açık olarak belirtildiğinden projede ayrıca bir detaya yer verilmediği ve yaklaşık maliyetin belirlenmesinde de dikkate alındığından sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Kapı imalatlarının için teknik şartnamesinin, “Genel Hususlar” başlıklı 1 inci maddesinde; “Teklif verecek istekliler iş yerini görüp gerekli işçilik, metraj vs. hesaplamalarını yaparak tekliflerini vereceklerdir. Teklif verilmesi; isteklinin işin yapılacağı yeri görmüş, işin yapılması sırasında karşılaşılabilecek şartlar hakkında tam bilgi edinmiş olduğu ve şartnameye uygun olarak işin yapılması için gerekli hususlara tamamıyla vakıf olduğu anlamına gelmektedir. Bu konuda işyerini görmeden teklif veren teklif sahibinin sonradan yapacağı itirazlar kabul edilmeyecektir.” ve “İmalatların başlangıcı ve yapım sürecinde İdare tarafından yetkilendirilmiş yapı denetim personeli sürekli olarak bilgilendirilecek, imalatların birlikte planlanması ve sağlıklı denetlenmesi sağlanacak, çıkabilecek aksaklık ve pürüzler idarenin görüş ve direktifleri doğrultusunda çözümlenecektir.” hükmüne yer verilmiş olması sebebiyle, yüklenicinin kapı ölçülerini mahallinde aldıktan sonra teklifini hazırlamış olması gerektiğinden, söz konusu kapıların mahallerindeki ölçüleriyle birlikte sözleşme bedeline dâhil olduğu,

Belirtilmektedir.

Talep konusu ve talep tarihi ile sınırlı olmak üzere İdaresi yazısı ve ekleri incelendiğinde;

İşe ait İhale CD’sinde;

Ar-Ge Laboratuvar projesinde, “Havalandırma sistemi”, “Genel Yerleşim”, “Sıcak ve Soğuk Su Tesisatı”, “Pis Su Tesisatı” ve “Kapı Detayı” planı şeklinde hazırlandığı,

“Havalandırma Sistemi” planında; “Havalandırma sistemine ait menfez anemostad ve cihaza ait detaylar teknik şartnamede yer almaktadır. Çizimler bilgilendirme amaçlı olup Proje, Hesaplama ve Yerleşim planları idare görüşleri doğrultusunda tekniğine uygun olarak yüklenici tarafından hazırlanacaktır.” notunun yer aldığı,

Bu notun 4734 sayılı Kanunun tanımlar başlıklı 4 üncü maddesindeki uygulama projesi tanımına aykırılık teşkil ettiği, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen işlerin ihalesi gerçekleştirilecek işlerin uygulama projelerinin her türlü ayrıntısıyla imalatların gösterildiği projeler olarak hazırlanmasının bir zorunluluk olduğu,

“Genel Yerleşim”, “Sıcak ve Soğuk Su Tesisatı”, “Pis Su Tesisatı” planlarında, 150x85 ölçülerinde dikdörtgen şeklinde bir çizim içerisine “Çeker Ocak” yazımıyla enstrümental laboratuvarında 2 adet, ıslak laboratuvarında 2 olmak üzere 4 adet çeker ocağın bulunacağı mahallerin gösterildiği, şartnamede idare tarafından verileceğinin belirtildiği, ancak ocaklara yapılması istenilen baca ve bağlantılarına ilişkin bir gösterim ya da açıklamanın bulunmadığı,

Laboratuvar mahalline ait asma tavan planının yer almadığı,

Enstrümental laboratuvarında 1 adet, ıslak laboratuvarında 2 adet olmak üzere toplam 3 adet lavabo gösterildiği, lavabo ölçülerine yer verilmediği,

Enstrümental laboratuvarında 1 adet dikdörtgen şeklinde bir çizim ve içerisinde “Vestiyer” yazımlı bir gösterime yer verildiği,

Islak laboratuvarında 1 adet “5 raflı kimyasal saklama dolabı” gösterime yer verildiği,

Aynı projelerde giriş kapıların 100x210 ölçülerinde gösterildiği, “ÖBF-5 155x210 ve DTY BKNZ.”, şeklinde açıklamaya yer verildiği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

“Kapı Detayı”nda; kanatlı kapı detayının gösterildiği, kapı ölçüsünün 220x100 ve 220x45 ve kat planında ise “kapı kanadı (temiz 105 cm)” açıklaması ile “Hassas ölçüler yerinde alınacaktır.”, açıklamasına yer verildiği, dolayısıyla kapı imalatının plan ve detayda farklı gösterildiği,

Personel giyinme dolabı, camlı dolap ve duvara monteli 1 adet boy aynasının proje yer almadığı,

Mahal listesinde anlaşmazlığa konu imalatların yer almadığı,

İşe ait “Teknik Şartname”nin;

“Genel Hususular” başlığı altındaki 1 inci maddesinde,

“... Teklif verecek istekliler iş yerini görüp gerekli işçilik, metraj vs. hesaplamalarını yaparak tekliflerini vereceklerdir. Teklif verilmesi; isteklinin işin yapılacağı yeri görmüş, işin yapılması sırasında karşılaşılabilecek şartlar hakkında tam bilgi edinmiş olduğu ve şartnameye uygun olarak işin yapılması için gerekli hususlara tamamıyla vakıf olduğu anlamına gelmektedir. Bu konuda işyerini görmeden teklif veren teklif sahibinin sonradan yapacağı itirazlar kabul edilmeyecektir.

İmalatların başlangıcı ve yapım sürecinde İdare tarafından yetkilendirilmiş yapı denetim personeli sürekli olarak bilgilendirilecek, imalatların birlikte planlanması ve sağlıklı denetlenmesi sağlanacak, çıkabilecek aksaklık ve pürüzler idarenin görüş ve direktifleri doğrultusunda çözümlenecektir.

Şartnamede tarifi yapılan işlere ait verilen ölçü ve ebatlar yaklaşık olup, istekli/yüklenici teklif esnasında ve işlerin imalat safhasında birebir ölçü ve miktarları tespit edecektir. ...”,

“İşin Kapsamı” başlıklı 2 nci maddesi altında;

“Islak Laboratuvar;

2 adet çeker ocak (kurum tarafından teslim edilecektir)

...

Enstrümantal Laboratuvar

2 adet çeker ocak (kurum tarafından teslim edilecektir)

...”

“3.1.3 Zeminler” başlığı altında;

“Laboratuvar holünde,

1 adet bir el yıkama lavabosu

4 adet personel giyinme dolabı

Giyinme dolabının karşısındaki duvara 1 adet boy aynası,

Tek kullanımlık önlükler ile temiz ve kirli galoşların konulabileceği camlı dolap bulunacaktır.”

“3.1.4 Tavanlar” başlığı altında,

“Laboratuvar tavanları için alüminyum malzemeden clip-in metal asma tavan yapılacaktır.

Asma tavan panelleri 60*60 cm ebadında 0,7 mm kalınlığında minimum 20 mikron elektrostatik toz boyalı delikli alüminyum plakadan gizli taşıyıcılı sistem olacaktır. Paneller

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

ISO9001:2008, TSE ve CE belgeli üretici tarafından, Avrupa, Amerika ve TAIM standartlarına uygun olarak üretilmiş olmalıdır.

Üçgen kesitli omega ana taşıyıcı profillerinin panel ölçüsüne göre belirli aralıklarla dik açıyla birbirine üstlü altlı bağlanmasıyla oluşturulan ızgara sistem olmalıdır.

Döşeme işlemi tamamlandıktan sonra armatür, menfez vs. yerleri boşaltılarak gerekli parçaların montajı yapılacaktır.”

“3.1.5 Kapılar” başlığı altında;

“Bina Giriş Kapısı

Bina girişinde mevcut bulunan alüminyum doğrama kapı zarar vermeden sökülerek idarece gösterilecek uygun bir alana istiflenecektir.

Sökülen alüminyum doğrama kapı yerine çift kanatlı, alüminyum malzemeden imal, boydan ısı camlı (2 camlı), stoplu, kapı çekli ve tam açıldığında sürgü ile sabitlenebilen 147*245 cm boyutlarında kapı montajı yapılacaktır.

Ara Geçiş Kapısı

Bina giriş kapısından sonraki alüminyum doğrama kapı zarar vermeden sökülerek idarece gösterilecek uygun bir alana istiflenecektir.

Sökülen alüminyum doğrama kapı yerine çift kanatlı, alüminyum malzemeden imal, boydan temperli camlı, stoplu, kapı çekli ve tam açıldığında sürgü ile sabitlenebilen 147*245 cm boyutlarında kapı montajı yapılacaktır.

Laboratuvar Kapısı

Yerleşim planında belirtilen alana laboratuvar girişi için kullanılacak, alüminyum malzemeden imal, boydan TMO logolu temperli camlı ve şifreli sistemle açılacak bir kapı montajı yapılacaktır.

Islak Laboratuvar ile Enstrümantal Laboratuvar Arasındaki Geçiş Kapısı

Islak laboratuvar ile enstrümantal laboratuvar arasındaki duvarda açılacak olan boşluğa 120*200 ebatlarında çift kanatlı, alüminyum malzemeden imal, boydan temperli camlı bir kapı montajı yapılacaktır.”

“Çeker Ocaklar” başlıklı 3. 4 üncü maddesinde;

“Kuruluşumuzda mevcut bulunan 4 adet çeker ocak yerleşim planında belirtilen mahallere konumlandırılacak olup özel olarak tasarlanacak baca atış sistemi her bir çeker ocak için ayrı olacaktır.

Mevcut çeker ocaklar üzerinden asit/bazlara dayanıklı dkp sac ile şekillendirilmiş baca boruları bina dışına veya çatıya kadar çıkartılacaktır. Çeker ocakların bacaları birbirine bağlanmayacaktır. Dışarıya çıkartılan bacaların uçları içeriye yabancı cisim veya hayvan girmesini engelleyecek şekilde tasarlanacaktır.

4 tane çeker ocağın dâhili su girişi ve evye kısımlarının aktif hale getirilmesi için temiz ve pis su hatları Madde 3.2.1’de belirtildiği şekilde yapılacaktır.”

Açıklamalarının yapıldığı,

Ancak; uygulama projesinde asma tavan planının, vestiyer, camlı dolap, soyunma dolabı ve lavabo imalatlarının ölçüleriyle birlikte detaylarına yer verilmediği,

Görülmektedir.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun;
"Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde;
"

Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

...
İfade eder",

"Yaklaşık maliyet" başlıklı 9 uncu maddesinde;

"Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz."

"Şartnameler" başlıklı 12 nci maddesinde,

"İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığı ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir."

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır."

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir. ...",

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (YİUY)'nin "Teknik Şartnameler" başlıklı 17 nci maddesinde;

"(1) İşin teknik ayrıntıları ve şartları ile projesini de kapsayan teknik şartnameler hazırlanarak ihale dokümanına dâhil edilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur. ...",

"İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62 nci maddesinin (c) fıkrasında;

"Bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur: ..."

c) ... Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir... ”,

İşe ait sözleşmenin; “Sözleşmenin türü ve bedeli” başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1.Bu sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen ... TL toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.”

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel esas alınır.”,

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGŞ)’nin “Projelerin uygulanması” başlıklı 12 nci maddesinde,

(1) Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.

...

(4) İdare, sözleşme konusu işlerle ilgili proje v.b. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkânsız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapmaya yetkilidir. Uygulama projelerinde değişiklik yapılması, 22 nci maddede yer alan esaslar göz önünde bulundurularak hesaplanacak bedel karşılığında, yükleniciden de istenebilir. Yüklenici, işlerin devamı sırasında gerekli görülecek bu değişikliklere uygun olarak işe devam etmek zorundadır. Proje değişiklikleri, ilk projeye göre hazırlanmış malzemenin terk edilmesini veya değiştirilmesini veya başka yerde kullanılmasını gerektirirse, bu yüzden doğacak fazla işçilik ve giderleri idare yükleniciye öder. Proje değişiklikleri işin süresini etkileyecek nitelikte ise yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır.

... ”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde;

Uygulama projelerinin 4734 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesindeki tanımına uygun nitelikte uygulama projesi olması ve mahal listelerinin de bu nitelikteki projeye dayalı olarak belirlenmesi gerektiği, anahtar teslimi götürü bedel yapım sözleşmelerinde, idarelerin ihaleye esas projeleri bu niteliklere sahip proje olarak hazırlamakla yükümlü ve sorumlu bulunduğu,

Yaklaşık maliyet hesap cetvelinin, ihale öncesinde idare tarafından hazırlanan ve isteklilerin hukuken bilgi sahibi olması mümkün olmayan gizli bir belge olduğu, sözleşme eki olmadığından, sözleşme ekleri gibi yükleniciyi bağlayıcı yönünün bulunmadığı,

İlerleme yüzdelerinin ise (Pursantaj oranları), işin yapılmasına ilişkin bir dayanak oluşturma niteliği bulunmadığı, proje ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranda ödeme yapılacağını gösteren belgeler olduğu,

Teknik şartnamelerde verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik teknik kriterlere yer verilmesi, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlamanın zorunlu olduğu, ayrıca varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemelerin de yapılabileceği, teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilebileceği, teknik şartnamenin uygulama projesi gibi değerlendirilemeyeceği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

Bunların yanı sıra; İhale dokümanları arasında yer alan özel ve/veya teknik şartnamelerin, ihaleye esas uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak hazırlanan mahal listelerinde yer alan imalatlara ait teknik detayları açıklayıcı dokümanlar olduğu, başka bir ifade ile sözleşme kapsamında oldukları proje ve mahal listelerinde sabit olan, varlıkları hakkında her hangi bir tereddüt bulunmayan mevcut imalatlara ilişkin teknik kriterler ve tanımlamalara yer verilen dokümanlar oldukları, bu dokümanların içeriğinde sözleşme bedeline hangi imalatların dâhil olup olmadığı veya yukarıda belirtilen Kanun ve Yönetmelik hükümlerinde yer alan hususlar dışında başkaca bilgilerin yer alamayacağı, yer alsa bile hüküm icra edemeyeceği,

Yapım işlerinde uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, söz konusu işte olduğu gibi tadilat, onarım, güçlendirme veya ikmal ihalelerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin (c) bendi gereğince teklif birim fiyat esaslarına göre yapılmasının, uygulamada sıkça rastladığımız ve idareniz ile yüklenici arasında oluşan bu tarz anlaşmazlıklara benzer anlaşmazlıkların oluşmasını önleyeceği, ayrıca bu iş için mevcut durum (rölöve) projesinin olması gerektiği, bu durumda yıkılacak-sökülecek imalatlar ile yapılacak imalatların ölçümü ve fiyatlandırılmasının daha doğru yapılabileceği,

İsteklilerin tekliflerini, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak hazırlanan mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için verdiği, projesi içerisinde yer alan bütün imalatların sözleşmeyi imzalayan yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına uygun ve yürürlükteki mevzuata göre kullanıma hazır bir şekilde idareye sunulması gerektiği, bunun temini için de idareler tarafından ihale dokümanları arasında yer alan uygulama projeleri ile bunlara ilişkin olan mahal listelerinin, varsa teknik şartnamenin eksiksiz bir şekilde ve birbirleri ile uyumlu olarak hazırlanmasının mevzuat gereği olduğu,

Sözleşme konusu işlerin, uygulama projelerine uygun olarak yapılacağı, İdarenin, sözleşme konusu işlerle ilgili proje vb. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkânsız olduğu hallerde, işin sözleşmesinde belirtilen niteliğine uygun olarak tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapabileceği,

Hususları açıktır.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan bu işte, yüklenicinin teklifini Sözleşmenin "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesine göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesine göre hazırlanmış uygulama projeleri ve bunlara ilişkin olarak düzenlenmiş mahal listelerini dikkate alarak verdiği göz önünde bulundurulduğunda, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelere ait uygulama projelerinde, imalatı gerçekleştirilecek işlerin her türlü ayrıntısını belirtilmesi gerektiği, ihale aşamasında uygulama projelerinde ve mahal listelerinde gösterilen imalatlara ilişkin yüklenicinin açıklayıcı bilgi talebinde bulunması mümkün olduğu, idaresince gönderilen bilgi ve belgeler arasında bu tür bir belgenin bulunmadığı, dolayısıyla yüklenicinin söz konusu ihale dokümanını dikkate alarak söz konusu işlerin imalatını gerçekleştirmek için teklifini hazırlayarak idaresine sunduğu ve taraflar arasında sözleşme imzalanarak işin imalatına geçildiği,

Bu hüküm ve tespitlerden;

Yükleniciye teslim edilen uygulama projelerinin hiçbir tereddüde ve izaha muhtaç olmaksızın uygulanabilir mahiyette olması gerektiği, bahse konu projelerin mevzuatın belirlediği usulde hazırlanmadığının anlaşıldığı, mevzuatı doğrultusunda hazırlanmayan projeler ile ihale edilen işin sözleşmesinin uygulanmasından doğabilecek teknik ve hukuki sorumluluğun da idaresinde olduğu, diğer taraftan istekli konumunda her hangi bir açıklayıcı

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/389
Görüş Tarihi : 14/12/2022

bilgi talebinde bulunmayan yüklenicinin ihale dokümanında yapılması istenilen işleri hangi kriterleri dikkate alarak teklifine yansıttığının kurulumuzca bilinemeyeceği, tereddüte konu edilen ve uygulama projelerinde her türlü ayrıntısı ve bütün unsurları ile açık ve net olarak gösterilmeyen, iş ve işlemlerin/imalâtların yapılmasının veya yaptırılmasının istenilmesiyle yaşanacak anlaşmazlıkların çözümü sırasında, Kanunun belirttiği şekilde uygulama projesi olarak düzenlenmeyen proje esas alınarak Kurulumuzca her türlü şüphe ve tereddütten uzak mahiyette bir görüş oluşturulmasının mümkün olmadığı,

Yapılan değerlendirmelerin istişari mahiyette olduğu ve sözleşme hükümlerinin uygulanması hususundaki görev yetki ve sorumluluğun idarede olduğu,

Görüşüne 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 14/12/2022 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.

Başkan
Ertan YETİM
İnş. Müh.

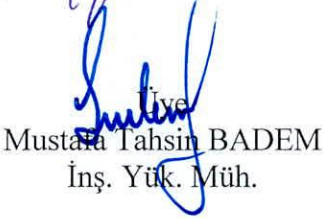
Üye
Seyitcan AYÇİÇEK
Jeoloji Müh.

Üye
İsmail ALACA
Yüksek Şehir Plancısı

Üye
Celal YAZICI
İnş. Müh.

Üye
Mustafa Tahsin BADEM
İnş. Yük. Müh.

Üye
Erdiñ DEMİREL
İnş. Müh.

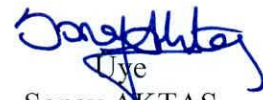
Üye
Recep YILDIRIM
Elektrik-Elektronik Müh.

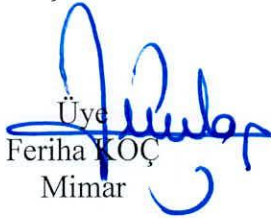
Üye
Ufuktan GÜNEŞ
İnş. Müh.

Üye
Yusuf ÜÇÜNCÜ
Mak. Müh.

Üye
Sonay AKTAŞ
Mimar

Üye
Feriha KOÇ
Mimar

Üye
İdris ERTUŞ
İnş. Müh.

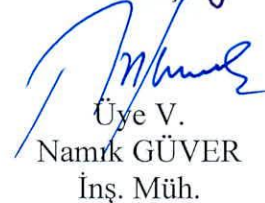
Üye
Davut OĞUZ
Hukukçu

Üye
Muzaffer YILDIRIM
Mimar

Üye
Meral ERTAN BULUT
Mimar

Üye V.
Namık GÜVER
İnş. Müh.